

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 21. oktober 2019 holdt Østre Landsret møde i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommere fungerede landsdommerne Kaspar Linkis, Peter Thønnings og Carsten Kristian Vollmer, førstnævnte som rettens formand.

Der foretoges:

2. afd. kære nr. S-2740-19:

Anklagemyndigheden
påkærer salærtilkendelse i sagen
Anklagemyndigheden
mod

Tiltalte 1

(advokat Nicolai Berg, besk.),

Tiltalte 2

(advokat Bettina Antitsch Mortensen, besk.) og

Tiltalte 3

(advokat Klaus Ewald, besk.)

Ingen var indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes kæreskrift af 24. september 2019, hvorved Fyns Politi har kæret beslutninger af 13. september 2019 truffet af retten i Svendborg (sagsnr. R2-2588/2019) om salærtilkendelse.

Der fremlagdes rettens fremsendelsesbrev af 24. september 2019 og udskrift af retsbogen fra Retten i Svendborg med den kærede afgørelse.

Endvidere fremlagdes kæresvarskrift af 24. september 2019 fra den beskikkede forsvarer, advokat Klaus Ewald, kæresvarskrift af 25. september 2019 fra den beskikkede forsvarer, advokat Nicolai Berg og kæresvarskrift af 30. september 2019 fra den beskikkede forsvarer, advokat Bettina Antitsch Mortensen.

Dommeren har ved sagens fremsendelse henholdt sig til den trufne afgørelse.

De modtagne bilag var til stede.

Kæren angår byrettens beslutning om tilkendelse af salær til beskikkede forsvarere i anledning af aflyste retsmøder.

Det er for landsretten oplyst, at der ved anklageskrift af 12. august 2019 er rejst tiltale mod de tre tiltalte for overtrædelse af hovedsageligt straffelovens § 279 a, databedrageri. Endvidere er der mod to af de tiltalte rejst tiltale for gaderøveri og afpresning. Anklageskriftet omfatter i alt 99 forhold.

Hovedforhandling i sagen blev den 27. juni 2019 forhåndsberammet til foretagelse over følgende 15 retsdage: Den 6., 9., 20. og 25. september 2019, den 22., 25., og 31. oktober 2019, den 8., 19., 21. og 27. november 2019 samt den 3., 5., 6. og 9. december 2019.

Ved e-mail af 20. august 2019 anmodede anklagemyndigheden byretten om udsættelse og omberammelse af hovedforhandlingens første fire retsdage – den 6., 9., 20., og 25. september 2019. Anklagemyndigheden henviste til Rigsadvokatens instruks af 18. august 2019 til anklagemyndigheden om midlertidigt stop af brug af teleoplysninger. Forsvarerne protesterede mod anklagemyndighedens anmodning. Ved kendelse af 22. august 2019 bestemte retten, at anklagemyndighedens anmodning ikke skulle tages til følge. Kendelsen blev kæret af anklagemyndigheden. Anklagemyndigheden løslod den 26. august 2019 de to tiltalte, som var varetægtsfængslet i sagen. Ved kendelse af 30. august 2019 bestemte Østre Landsret, at anklagemyndighedens anmodning om udsættelse og omberammelse skulle imødekommes. Forsvarerne modtog besked herom den 30. august 2019.

Forsvarerne anmodede ved breve af 3. og 9. september 2019 om acontosalær og salær for de nu aflyste fire retsdage i september 2019.

Ved et telefonisk retsmøde den 9. september 2019 blev der berammet fire supplerende retsdage i januar og februar 2020. Anklagemyndigheden oplyste på retsmødet, at de teledatabeviser, som indgår i sagen, var blevet nærmere undersøgt, og at der ikke var konstateret fejl i materialet.

Retten imødekom ved beslutning den 13. september 2019 forsvarernes anmodning om salær på 5.000 kr. med tillæg af moms for hver af de fire aflyste og omberammede hovedforhandlingsdage i september 2019 og bestemte, at disse salærer endeligt skulle betales af statskassen. Retten tillagde desuden de to forsvarere, hvis klienter havde været varetægtsfængslet, et acontosalær (hvilket ikke er omfattet af kæren).

Anklagemyndigheden har kæret byrettens afgørelse om at tilkende salær for de fire aflyste retsdage med 5.000 kr. med tillæg af moms for hver retsdag med påstand om, at der ikke tilkendes forsvarerne salær herfor. Anklagemyndigheden har anført blandt andet, at hovedforhandlingens fire retsdage i september 2019 blev aflyst og siden omberammet til januar og februar 2020, og at aflysningen skete den 30. august 2019, hvilket er en uge før den første retsdag og mellem 9-25 dage før de øvrige tre retsdage. Forsvarerne har ikke i særlig grad måttet indrette deres virksomhed efter de aflyste retsdage.

Alle indkærede forsvarere har nedlagt påstand om stadfæstelse. Advokat Nicolai Berg og advokat Bettina Antitsch Mortensen har i tillæg til dette nedlagt principal påstand om, at anklagemyndighedens kære afvises. Til støtte for den nedlagte afvisningspåstand har forsvarerne anført blandt andet, at anklagemyndigheden ikke har retlig interesse i spørgsmålet om størrelsen af salæret til en beskikket forsvarer og ikke bør gives kæreadgang vedrørende spørgsmålet om forsvarernes salær, da dette kan anfægte forsvarernes uafhængighed af anklagemyndigheden. Til støtte for påstanden om stadfæstelse har de indkærede forsvarere blandt andet anført, at man i vidt omfang er specialiseret i behandling af netop straffesager, at man efter forhåndsberammelsen flere gange har måttet afslå andre sager de pågældende retsdage, at det henset til det sene berammelsestidspunkt og domstolenes berammelsestider ikke har været muligt at få andre hovedforhandlinger berammet ind på de pågældende retsdage eller at kompensere ved andre salærdækkede aktiviteter, at aflysningen derfor har

mærkbar økonomisk betydning for forsvarerne, at de vejledende salærtakster ikke forholder sig til den foreliggende ekstraordinære situation, hvor anklagemyndigheden på grund af fejl i teledata anmoder om aflysning af hovedforhandlingen – hvorfor statskassen endeligt bør bære de fastsatte salærer – og at der efter fast praksis ydes 5.000 kr. med tillæg af moms pr. aflyst retsdag.

Efter votering afsagdes

k e n d e l s e

Indkæredes påstand om kæresagens afvisning

Det fremgår af retsplejelovens § 741 blandt andet, at der tilkommer en beskikket forsvarer vederlag af statskassen, herunder godtgørelse for rejseudgifter, som han med føje har haft i forbindelse med hvervet, og at vederlaget fastsættes af den ret, der har foretaget beskikkelsen. Det fremgår af retsplejelovens § 1007, stk. 1, at det offentlige i straffesager, som følges af en offentlig myndighed, udreder omkostningerne ved sagens behandling mv. – herunder vederlag til en beskikket forsvarer – med mulighed for i visse situationer at få dem erstattet.

Landsretten finder, at de offentlige anklagere som led i varetagelsen af udførelsen af straffesager ved retterne er beføjet til at kære afgørelser om den beskikkede forsvarers vederlag af statskassen, jf. retsplejelovens § 968, stk. 1, og UfR.1948.303Ø.

Kæreadgangen er i øvrigt fri, jf. herved retsplejelovens § 968, stk. 4, nr. 5.

Den nedlagte påstand om afvisning af kæren tages derfor ikke til følge.

Prøvelse af byrettens salærfastsættelse

Af landsretspræsidenternes ”Vejledende takster pr. 1. juli 2019 for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager” fremgår blandt andet:

”Fastsættelse af vederlag til offentlige forsvarere ..., skal fra den 1. januar 2019 ske på baggrund af en grundtakst pr. time på 1.755 kr., jf. bekendtgørelse nr. 1377 af 28. november 2018 om takster for vederlag til offentlige forsvarere, visse beskikkede advokater m.v.

Nedenstående takster i afsnit A, B og D finder anvendelse i sager, hvor der tilkendes salær efter den 1. januar 2019. ...

Taksterne er vejledende. Til samtlige beløb lægges moms.

Hvis en forsvarer mener sig berettiget til et salær, der ligger ud over taksterne, skal forsvareren udarbejde en skriftlig timeopgørelse, hvoraf skal fremgå, hvad tiden har været anvendt til.

A. Forsvarere i straffesager

...

10. Tilståelsessager og hovedforhandlinger

...

B. Hovedforhandlinger

Udgangspunktet for salærfastsættelsen er den i retten faktisk anvendte tid. Ved beregning af tiden i retten indgår som udgangspunkt den seneste påbegyndte halve time.

Indtil 2 timer 3.510-5.265 kr.

2 timer 5.265 kr.

3 timer 7.745 kr.

4 timer 10.220 kr.

5 timer 12.905 kr.

6 timer 15.485 kr.

Til hovedforhandlingens varighed medregnes ventetid før sagens påbegyndelse og ventetid mellem sagens optagelse til dom og dennes afsigelse, i sidstnævnte tilfælde dog kun for så vidt forsvareren forbliver til stede i retten. Til hovedforhandlingens varighed medregnes ikke sædvanlig frokostpause.

Taksten for hovedforhandling omfatter også samtaler på kontoret med klienten, indhentelse af oplysninger og forberedelse til hovedforhandling og af procedure i normalt omfang. I sager, hvor forberedelsestiden har overskredet det sædvanlige, kan der ydes et tillæg herfor med 1.755 kr. pr. time for den tid, der med rimelighed må antages at være medgået til den yderligere forberedelse, ligesom der ved fastsættelse af salær kan tages højde for, om der er udarbejdet relevant materialesamling. Det ved hovedforhandlingens afslutning tilkendte salær omfatter normalt også arbejdet med anke af sagen, ansøgning om 2. eller 3. instansbevilling og benådning o.lign., således at der alene gives "eftersalær" i særlige tilfælde.

Hvor samme advokat er forsvarer for flere i samme sag, nedsættes salæret normalt for hver enkelt klient med $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{3}$.

...

Ved vurderingen af rimeligheden af det angivne tidsforbrug og dermed også ved salærberegningen kan der i ankesager lægges betydelig vægt på, om advokaten også var forsvarer for klienten i forbindelse med sagens behandling i 1. instans.

Hvis en sag som følge af klientens uventede tilståelse under hovedforhandlingen, frafald af vidneførsel eller lignende afsluttes væsentligt tidligere på dagen end planlagt, kan der navnlig i tilfælde, hvor sagen i forhold til den anvendte tid i retten har krævet ekstraordinær megen forberedelse, efter omstændighederne ske en forhøjelse af salæret, som afspejler dette forhold.

...

13. Forgæves fremmøde og retsmøder aflyst med dags varsel eller kortere frist fra 1.445 kr.

I tilfælde af forgæves fremmøde og i tilfælde, hvor et planlagt retsmøde aflyses samme dag, som det skulle have fundet sted, eller hvor aflysning sker med dags varsel, fastsættes salær under hensyntagen til den tid, der har været afsat til sagen, op til ½ salær. For aflysninger med mere end dags varsel tillægges ikke salær. Der tillægges ikke salær, såfremt det er den pågældende forsvarers egne forhold, f.eks. egen sygdom eller lignende, der er årsag til aflysningen.

Såfremt en længerevarende sag uvarslet slutter før planlagt, f.eks. ved anklagemyndighedens ankefrafald, kan der efter omstændighederne tillægges en forsvarer, der i særlig grad har måttet indrette sin virksomhed efter sagen, et passende vederlag.”

Det følger af fast retspraksis, at salæret til en beskikket forsvarer skal fastsættes med udgangspunkt i de vejledende salærtakster og med hensyntagen til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang, jf. blandt andet UfR.2017.1189H.

Med henvisning til de retningslinjer for salærfastsættelsen, der er fastsat ved de vejledende salærtakster og i retspraksis, finder landsretten, at der ikke skal tilkendes vederlag til forsvareren for aflyste retsdage i tilfælde, hvor der er tale om en sag, der ikke er ”længerevarende”, og hvor aflysningen sker med mere end dags varsel.

Hvis der sker aflysning af en ikke-længerevarende sag med dags varsel eller kortere frist, kan der fastsættes salær for den første hovedforhandlingsretsdag under hensyntagen til den tid, der har været afsat denne retsdag, op til ½ salær. Der vil som udgangspunkt ikke være grundlag for at yde salær for eventuelle yderligere aflyste hovedforhandlingsdage, da sådanne vil være aflyst med mere end dags varsel.

Det følger endvidere af de vejledende salærtakster, at der, såfremt en længerevarende sag uvarslet slutter før planlagt, f.eks. ved anklagemyndighedens ankefrafald, efter omstændighederne kan tillægges en forsvarer, der i særlig grad har måttet indrette sin virksomhed efter sagen, et passende vederlag. Landsretten finder, at det anførte ikke kun finder anvendelse, hvis den længerevarende sag ”slutter før planlagt”, men også er retningsgivende, hvis en længerevarende sag uvarslet må omberammes eller udskydes. Landsretten bemærker, at der også i denne sammenhæng efter omstændighederne – men uafhængigt af spørgsmålet om honorar for aflyste retsdage – kan ydes den beskikkede forsvarer salær for forberedelse til aflyste

hovedforhandlingsdage, og at et sådant salær må fastsættes efter en konkret vurdering af oplysningerne i sagen og i forhold til den planlagte varighed af hovedforhandlingen.

Som udgangspunkt vil en vederlæggelse af forsvareren også i den her anførte sammenhæng skulle ske i forbindelse med den endelige honorering af forsvareren ved sagens afslutning. Der vil i almindelighed ikke være anledning til at yde forsvareren et acontosalær for aflyste retsdage eller forberedelsestid.

Landsretten bemærker, at det forhold, at aflysningen af hovedforhandlingen efter det oplyste beror på politiets efterforskning og håndtering af teledata samt Rigsadvokatens instruks af 18. august 2019, ikke kan danne grundlag for en fravigelse af de angivne retningslinjer. Der er således efter de foreliggende oplysninger ikke grundlag for at pålægge det offentlige at udrede omkostninger, jf. retsplejelovens § 1012, stk. 2, jf. § 1011, stk. 1.

Den foreliggende sag angår en uvarslet aflysning og senere omberømmelse af de fire første retsdage i en ikke påbegyndt hovedforhandling på grund af anklagemyndighedens overvejelser vedrørende visse teledatabeviser. Hovedforhandlingen var berømmet over 15 retsdage i perioden 6. september til 9. december 2019, og sagen må karakteriseres som en ”længerevarende sag”. Aflysningen af hovedforhandlingens fire første retsdage – den 6., 9., 20. og 25. september 2019 – skete i forhold til de tre forsvarere med 7-25 dages varsel. Spørgsmålet er herefter om forsvarerne kan siges i særlig grad at have måttet indrette deres virksomhed efter de omhandlede fire retsdage. Landsretten finder, at dette ikke er tilfældet i den foreliggende sag. Landsretten har her henset til antallet af aflyste retsdage, fristen for aflysning af de enkelte retsdage og det forhold, at de fire retsdage var berømmet inden for en periode på 20 dage. Det bemærkes endvidere, at der til erstatning for de fire aflyste retsdage blev berømmet fire yderligere retsdage primo 2020. Det af forsvarerne anførte om, at de efter forhåndsberømmelsen har afslået at give møde i retten i andre sager på de berømmede, men nu aflyste retsdage, og at det er vanskeligt at nyttiggøre de aflyste retsdage ved salærdækkede aktiviteter, kan ikke føre til et andet resultat.

Det bemærkes, at et eventuelt salær for udført forberedelse vedrørende den aflyste hovedforhandling i givet fald ikke skal honoreres ved salærtilkendelse for aflyste retsmøder.

Landsretten finder på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at yde forsvarerne salær for de aflyste hovedforhandlingsdage.

T h i b e s t e m m e s:

Byrettens afgørelse ændres, således at der ikke tilkendes de beskikkede forsvarere, advokat Nicolai Berg, advokat Bettina Antitsch Mortensen og advokat Klaus Evald, salær for aflyste hovedforhandlingsdage.

Sagen sluttet.

(Sign.)